

Spinder Meadow koematras

keuze uit 2 soorten topmat

- Uitstekend ligcomfort
- Kwaliteitsproduct voor jarenlang gebruik

spinder
stalinrichting

Reitsmastraat 48, Harkema
Postbus 22, 9280 AA Harkema
Tel. 0512 - 36 91 63
Fax: 0512 - 36 42 44
www.spinder.nl sales@spinder.nl

Immuunsysteem natuurlijk in balans

Standnr: 17B22
Ontmoet ons op de EUROTIER in Hannover van 11 t/m 14 november in hal 17.

Vetrinol ...natuurlijk gezonder!

Aanvullend voeder ter ondersteuning van de algemene gezondheid van rundvee

Vetrinol™ bevat een gepatenteerd knoflookextract afgeleid van gestandaardiseerd en gestabiliseerd alliline.

InQpharm
Animal Health

InQpharm Animal Health Europe B.V.
Bestellingen en klantenservice: 030 89 05 799
info-eu@inqpharm.com - www.vetrinol.com

Bekijk onze video

KNZ®

- Vervaardigd uit hetzelfde pure zout als **JOZO**
- Geen geur-, kleur-, of smaakstoffen toegevoegd
- Met extra vitamine H (Biotine)

MELASSE VRIJ

ONDERSTEUNING VAN DE KLAUWGEZONDHEID

De KNZ® lijksteen BIOTIN bevat, naast zout en spoorelementen, biotine wat de hoorn groei stimuleert en daardoor bijdraagt aan de beheersing van klauwproblemen.

facebook.com/KNZlikstenen

VRIJE KEUZE ZOUT- & MINERAALLIKSTENEN. KNZ® LIKSTENEN | T +31 74 2444180 | www.knz.nl

AkzoNobel

SPECIAL

KLAUWGEZONDHEID

Aandacht voor klauwgezondheid van melkkoeien is er volop. Anders is dat bij jongvee. Hoe verbeter je de klauwgezondheid van jonge dieren? Ook het belang van liggen voor gezonde klauwen komt aan de orde.

30

Klauwgezondheid bij jongvee blijft meestal onderbelicht.

32

Koe heeft minimaal twaalf uur rust nodig voor gezonde klauwen.

34

Familie De Bruyn stelt hoge eisen aan klauwgezondheid bij varzen.

35

Nieuwe stal van Simon en Frans van Rooijen resulteert in gezondere klauwen.

Klauwgezondheid bij jongvee wordt door veehouders meestal niet als een probleem ervaren. Toch kunnen stinkpoot en mortellaro al op jonge leeftijd toeslaan. Aandacht besteden aan preventie is de moeite waard. Een pink die een keer mortellaro heeft gehad, loopt zes keer zo veel kans om het later nog eens te krijgen als een pink die ongeschonden de opfok doorkomt.

tekst **Wichert Koopman**

Klauwgezondheid bij jongvee blijft meestal onderbelicht

Pink met mortellaro vaak hele leven drager

De cijfers liegen er niet om. Veel jongvee blijkt al voor het afkalven besmet met stinkpoot of mortellaro. Uit recent gepubliceerd onderzoek onder een vierhonderd pinken op tien Friese melkveebedrijven kwam naar voren dat dertien procent van de jonge dieren op een leeftijd van 21 maanden al in meer of mindere mate mortellaro onder de leden heeft. Voor stinkpoot lag dit percentage nog veel hoger: 88 procent. Ook niet-infectieuze aandoeningen kwamen in het onderzoek bij jongvee al voor. Zoolzweren en wittelijndefecten kwamen sporadisch voor, maar vanaf een leeftijd van negen maanden kampte al meer dan twintig procent van de dieren met zoolbloedingen.

Meer aandacht voor preventie

De harde getallen zijn het resultaat van een uitgebreid praktijkonderzoek waarin de klauwgezondheid van jongvee langdurig werd gevolgd. Vanaf een leeftijd van drie tot 42 maanden werden elke drie maanden beide achterpoten van honderden dieren opgetild om ze te beoordelen op aandoeningen.

'Meer aandacht voor de preventie van klauwproblemen bij het jongvee is zeker de moeite waard', stelt onderzoeker Menno Holzhauser van de Gezondheidsdienst voor Dieren (GD) op basis van de resultaten vast. 'Klauwgezondheid bij jongvee is sterk gerelateerd aan klauwgezondheid bij melkvee. Dieren die als pink een keer mortellaro hebben gehad, blijven vaak hun hele leven drager en hebben een zes keer zo grote kans om

het later opnieuw te krijgen als dieren die zonder besmetting de opfok doorkomen.

In de praktijk ervaren de meeste veehouders klauwgezondheid bij het jongvee niet als een probleem. In een enquête, die in opdracht van het Nederlands Klauw Gezondheids Centrum (NKGCC) werd uitgevoerd door studenten van de CAH Dronten, gaven de 155 respondenten aan slechts enkele pinken per jaar kreupel te zien. Klauwverzorging gebeurt incidenteel en aan preventieve klauwgezondheidszorg besteden maar heel weinig veehouders aandacht.

'Het belang van klauwgezondheid bij jongvee wordt vaak onderschat', vindt Jan Lievaart van het Nederlands Klauw Gezondheids Centrum. 'Waar veel veehouders bij de melkkoeien de laatste jaren hebben geïnvesteerd in ruime stallen, comfortabele boxen en mestschuiven, moet het jongvee het vaak doen met verouderde gebouwen en sobere stalrichting.'

Ligbedden zonder bedekking

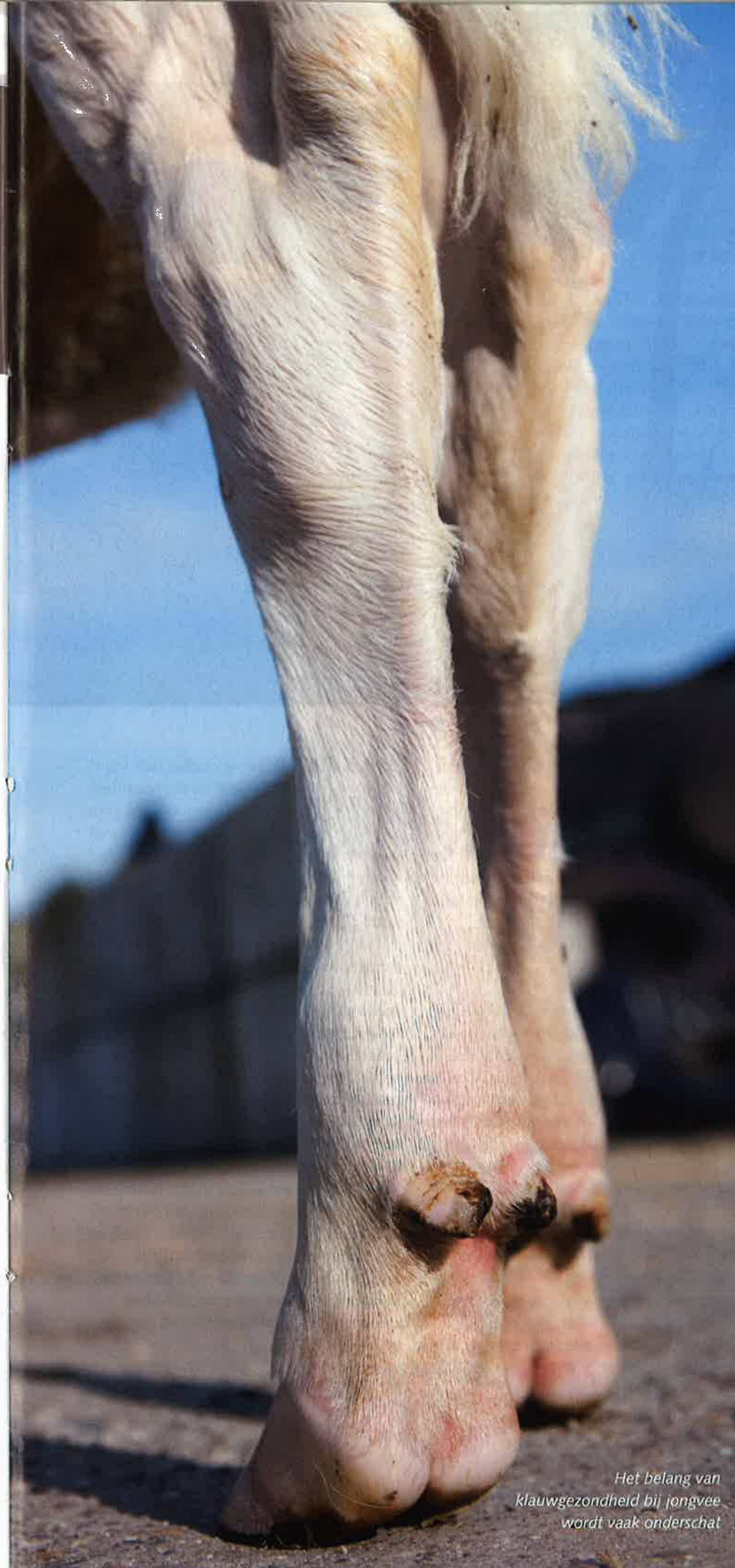
Bij twee derde van de veehouders die de enquête van het NKGCC invulden, liggen de pinken op simpele rubbermatten, terwijl ook ligbedden zonder enige bedekking regelmatig voorkomen. Meer dan zestig procent van de veehouders maakt de roosters bij het jongvee nooit schoon en veertig procent strooit nooit de boxen. Slechts enkele veehouders passen bij het jongvee voetbaden toe, waarbij het in veel gevallen waarschijnlijk zal gaan om bedrijven waar al problemen zijn.

Het is vooral de ziekte van Mortellaro die bij het jongvee voor problemen kan zorgen. Nog vaker slaat de besmetting toe onder vaarzen in de eerste maanden na afkalven. De dieren komen in een besmet melkveekoppel en maken door alle veranderingen veel stress door. Bij een verminderde weerstand en door een verhoogde besmettingsdruk krijgt de mortellarobacterie de kans om toe te slaan, zeker bij de vaarzen die als pink al eens een infectie hebben doorgemaakt, vaak zonder dat de veehouder het in de gaten heeft gehad.

Versleping door mestschuif

'Over de manier waarop mortellaro-infecties zich verspreiden, is eigenlijk nog veel onduidelijkheid', vertelt Marcel Van Aert, voormalig praktijkassistent aan de veterinaire faculteit van de Universiteit van Gent (zie ook interview op pagina 22-23). 'De kiem overleeft in mest, maar het blijkt heel moeilijk te zijn om experimenteel dieren via mest te besmetten. Wel is bekend dat een mestschuif die van besmette melkkoeien naar jongere dieren loopt, voor versleping kan zorgen.'

Verreweg de grootste risicofactor voor de verspreiding van mortellaro is volgens Van Aert het mengen van groepen dieren, zoals hoogdrachtige vaarzen met droogstaande koeien. Uit de praktijk kent hij een voorbeeld waarin een pink die haar kalf had verworpen tijdelijk bij de melkkoeien werd gevoegd in een poging haar te gaan melken. Toen dat niet lukte, verhuisde het dier weer terug naar de jongveeafdeling waar ze zorgde voor een massale uitbraak van mortellaro.

Het belang van klauwgezondheid bij jongvee wordt vaak onderschat

'Preventie van infectieuze klauwaandoeningen bij het jongvee draait om hygiëne, hygiëne en nog eens hygiëne', geeft ook Menno Holzhauser aan. 'De bacteriën die stinkpoot en mortellaro veroorzaken, gedijen het best in een vuile, vochtige en zuurstofarme omgeving', zo legt hij uit. 'Het is dan ook de moeite waard om ook bij het jongvee aandacht te besteden aan het stalklimaat en loop- en ligcomfort. Op een droge vloer zullen infecties zich minder makkelijk verspreiden en als de dieren graag in de boxen gaan liggen, kunnen de klauwen opdrogen.'

Ook via de voeding kunnen veehouders volgens de GD-specialist invloed uitoefenen op de klauwgezondheid van het jongvee. 'Voldoende structuur in het rantsoen is belangrijk voor een gezonde ontwikkeling van de klauwen, maar voorkomt ook dat de dieren te dun op de mest raken en de stal bevullen.'

Over het toepassen van voetbaden bij jongvee denken de specialisten verschillend. 'Als er problemen zijn, dan moet je soms wel', geeft Van Aert aan. 'Maar anders zou ik het toch niet aanraden. De jongveestallen zijn er meestal niet voor ingericht en pinken zijn een voetbad ook niet gewend. Dan wordt het al gauw een smeerbende. In plaats van een ontsmettingsbak wordt een voetbad dan juist een besmettingsbak.'

Jan Lievaart kent de bezwaren uit de praktijk, maar spreekt ook veehouders die wel praktische oplossingen hebben gevonden. 'Op veel bedrijven is preventie van problemen bij het jongvee de ontbrekende schakel in het klauwgezondheidsmanagement. Voetbaden vervullen daarbij een belangrijke rol.'

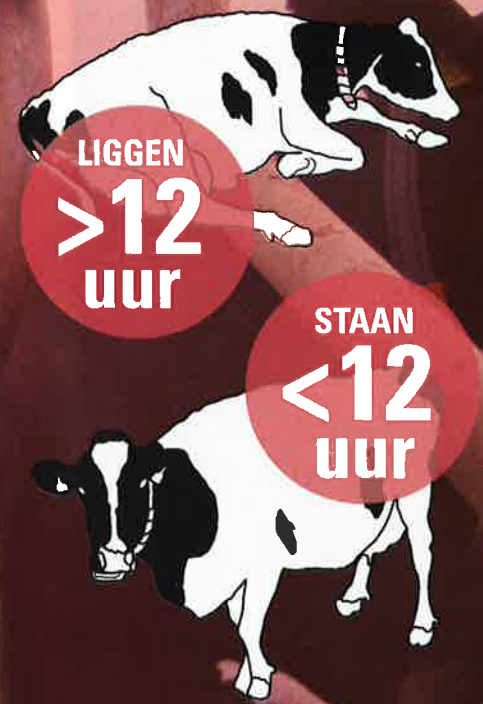
Weiden helpt

In het jongveeonderzoek van Holzhauser en zijn collega's werd ook gekeken naar het effect van weidegang op de aanwezigheid van klauwaandoeningen. Pinken die werden geweid, bleken tijdens de weideperiode en aan het begin van de stalperiode aanmerkelijk gezondere klauwen te hebben dan pinken die permanent op stal bleven.

Hoewel later in de stalperiode de verschillen in besmetting met stinkpoot en mortellaro tussen beide groepen weer kleiner werden, is pinken weiden volgens Holzhauser wel een goede methode om klauwproblemen bij het jongvee te beperken. 'Hoe minder jongvee tijdens de opfok besmet raakt en hoe langer een eerste besmetting kan worden uitgesteld, hoe minder kans op problemen na afkalven.' |

De klauwgezondheid van koeien heeft een directe relatie met het liggedrag. Hoe meer koeien in de boxen staan, hoe meer klauwproblemen verwacht mogen worden. Ligcomfort krijgt dan ook steeds meer aandacht. Onderzoek is echter welkom.

tekst **Wichert Koopman**

Voor een goede klauwgezondheid moeten koeien minstens 12 en liever nog 14 uur per dag liggen

Koe heeft minimaal twaalf uur rust nodig voor gezonde klauwen

Lekker ligbed houdt klauw in goede conditie

Het is een van de eerste dingen waar Lucas Talsma bij een stalbezoek op let: hoeveel koeien staan en hoeveel koeien liggen in de boxen. 'Maximaal één op de tien koeien mag in de boxen staan, de andere negen moeten liggen', zo formuleert hij een vuistregel om eraan toe te voegen dat deze score maar op heel weinig bedrijven wordt gehaald.

De voedingsspecialist rundveehouderij bij Agrifirm weet uit praktijkervaring hoe belangrijk ligcomfort is voor een goede klauwgezondheid. Onderzoekresultaten ondersteunen zijn visie. In een Ameri-

kaanse studie werd bijvoorbeeld een vrijwel rechtlijnig verband gevonden tussen kreupelheid en het gebruik van ligboxen. Het percentage kreupel koeien in een koppel bleek gemiddeld genomen gelijk aan het percentage dieren dat in de box staat in plaats van ligt.

Staan is belasting

De nauwe relatie tussen liggedrag en klauwgezondheid is volgens Talsma logisch te verklaren. 'Als een koe met de voorpoten in de box en met de achterpoten op de roosters staat, rust een groot

deel van het gewicht op de achterpoten. Dit geeft een grote belasting op de klauwbeentjes van met name de buitenklauw, zeker op een harde ondergrond. Overbelasting van de klauwbeentjes verhoogt de kans op wittelijndefecten. Ook het aantal zoolzweren kan toenemen.' De problemen worden volgens de klauwspecialist versterkt als dieren niet tijdig of onjuist worden bekapt. 'De buitenklauw groeit harder dan de binnenklauw. Die onbalans moet met bekappen regelmatig worden opgeheven om te voorkomen dat de buitenklauw nog zwaarder wordt belast.'

Naast een effect op mechanische beschadigingen aan de klauwen heeft het liggedrag van koeien ook invloed op besmettelijke klauwaandoeningen. 'Als een koe ligt, drogen de klauwen op. Als ze staat, blijven de klauwen vochtig, zeker op de nieuwe milieuvloeren die gemiddeld toch wat natter zijn dan de traditionele roostervloeren', zo geeft Talsma aan.

Meer contact met mest geeft een groter besmettingsrisico en in een vochtige omgeving groeien bacteriën sneller, waardoor bijvoorbeeld mortellaro meer kans krijgt.

Grote variatie in ligtijden

Het liggedrag van koeien is een van de onderwerpen waarin het Nederlands Klauw Gezondheids Centrum (NKGK, zie kader) via praktijkonderzoek meer inzicht probeert te krijgen. De in klauwgezondheid gespecialiseerde dierenartsen beschikken over sensoren die bij koeien aan de voorpoot worden bevestigd en registreren hoeveel uur de koeien per dag liggen en hoeveel uur ze staan. 'Als norm voor een

goede klauwgezondheid geldt dat koeien minimaal twaalf, maar idealiter veertien uur per dag moeten liggen', zo geeft Jan Lievaart van het NKGK aan. 'We zien in de praktijk een grote variatie in ligtijden, ook binnen één koppel', zo stelt hij vast. 'Op veel bedrijven wordt de twaalf uur lang niet gehaald.'

Het NKGK is enthousiast over de mogelijkheden die de ligsensoren bieden. 'We kunnen nu verschillen meten die we anders nooit zouden zien', zo geeft Lievaart aan. 'Dat geeft nieuwe inzichten en die kunnen we weer gebruiken om onze advisering aan veehouders te verbeteren.'

De klauwspecialisten registreerden bijvoorbeeld op één bedrijf het aantal liguren bij verschillende typen boxbedekking. De koeien op dit bedrijf bleken in boxen met diepstrooisel wel vijftien uur te liggen, een uur meer dan in boxen met waterbedden en zelfs drie uur meer dan in boxen met een simpele rubbermat.

Twee derde kiest matras

Ook Toine van Erp, huisvestingsspecialist bij de Gezondheidsdienst voor Dieren, is ervan overtuigd dat er een duidelijke relatie is tussen ligcomfort en klauwproblemen. Maar het is volgens hem te simpel om te stellen dat ruime diepstrooiselboxen een garantie zijn voor een goede klauwgezondheid. 'Ik kom in stallen van veertig jaar oud waar de conditie van de klauwen goed is en ook in nieuwe stallen, die op het eerste gezicht perfect zijn in-

gericht, maar waar wel veel problemen zijn'. Ligcomfort is volgens Van Erp een samenspel tussen de maten, afstellingen en bedekking van boxen, de veestapel – lang niet elke boer heeft grote koeien – en het management van de veehouder. 'Helaas beschikken we in Nederland nog nauwelijks over resultaten uit onderzoek die ons inzicht geven in het complexe verband tussen stalinrichting en klauwgezondheid.'

Uit een recente inventarisatie in de praktijk blijkt dat twee derde van de veehouders bij nieuwbouw nog altijd kiest voor matrassen in plaats van diepstrooisel als boxbedekking. Van Erp kan zich bij deze keuze wel iets voorstellen. 'Diepstrooisel, en liever nog zand, is voor het ligcomfort van de koeien perfect. Maar het onderhoud vraagt wel meer inspanningen van een veehouder dan het droog en schoon houden van matrassen. Als diepstrooiselboxen niet goed worden onderhouden, zijn ze ook niet comfortabel en zijn de koeien misschien wel beter af met een luxe matras.'

Het aantal uren dat koeien liggen, wordt niet alleen bepaald door het comfort in de boxen. 'Op sommige bedrijven duurt het melken alleen al vijf uur per dag. Als koeien al die tijd in een wachtruimte staan, kunnen ze de twaalf uur liggen al niet meer halen', geeft Lucas Talsma als voorbeeld. En overbezetting en onrust kunnen het aantal liguren voor de ranglagere dieren fors negatief beïnvloeden. |

NKGK: klauwgezondheid op hoger plan

Het Nederlands Klauw Gezondheids Centrum (NKGK) werd twee jaar geleden opgericht door dierenartsen Marcel Drint, Gerben Meerema en Jan Lievaart. 'We merken dat er in de praktijk nog nauwelijks aandacht wordt besteed aan een structurele aanpak van klauwproblemen', vertelt Lievaart over de achtergrond van het initiatief. 'Bovendien beschikken we in ons land over maar heel weinig onderzoeksresultaten om veehouders goed te kunnen adviseren.'

'Het oplossen van klauwproblemen op een bedrijf is meestal niet eenvoudig. Er spelen vaak veel verschillende factoren een rol en verbeteren van de klauwgezondheid vergt een lange adem', stelt Lievaart vast. Met een combinatie van bedrijfsbegeleiding, lezingen en workshops, kennisuitwisseling en eigen (praktijk)onderzoek wil het NKGK melkveehouders ondersteunen om de klauwgezondheid op hun bedrijf op een hoger plan te brengen.

En ruime box met zachte boxbedekking stimuleert koeien om vaker op te staan en weer te gaan liggen

Een vaars die op een leeftijd van 24 maanden afkalft en probleemloos meer dan 9000 liter melk produceert. Als dat de doelstelling van de opfokperiode is, dan mag er aan de klauwgezondheid niets mankeren.

tekst: **Wichert Koopman**

Wilfred de Bruyn: 'Door de roosters op te ruwen voorkomen we vergroeiingen aan de klauwen van de voorpoten'

Familie De Bruyn stelt hoge eisen aan klauwgezondheid vaarzen

Opfok legt basis

Naar eigen zeggen doen ze niets bijzonders. Familie De Bruyn uit het Gelderse Herwijnen omschrijft de jongveeopfok op het bedrijf als 'simpel, maar doeltreffend'. Een enkele keer bekappen ze een pink met een klauwbeschadiging, maar verder voeren ze op het gebied van klauwgezondheid bij het jongvee nooit behandelingen uit. Toch stellen ze hoge eisen aan de vaarzen die aan de melk komen.

Vader Leo (63), moeder Lies (60) en zoon Wilfred (38) melken een honderdtal koeien met een rollend jaargemiddelde van 10.745 kg melk met 4,33% vet 3,51% eiwit. Van hun jonge dieren verwachten ze minstens 9000 liter melk in de eerste lactatie. Dat lukt alleen als de vaarzen afkalven met gezonde en goed gevormde klauwen.

Trainen in ruwvoerwerking

Zo'n veertig kalveren beginnen jaarlijks aan de opfokperiode die voor het grootste deel in handen is van Leo, ook al omdat Wilfred nog fulltime buitenshuis werkt. De jongste kalveren krijgen tot een leeftijd van drie maanden koemelk, maar nooit meer dan drie liter per dag. Ook de brokgift is beperkt: maximaal één kilo

per dier per dag. Daarnaast krijgen de dieren tot een leeftijd van ongeveer een jaar onbeperkt en elke dag vers het hoogwaardige gemengde rantsoen van de melkkoeien. 'Wij vinden het belangrijk dat de kalveren niet te veel verzadigd raken door melk en krachtvoer en al op jonge leeftijd getraind worden om ruwvoer te verwerken', legt Leo de filosofie achter zijn opfokbeleid uit.

Om dezelfde reden voert de veehouder het jongere jongvee ook altijd onbeperkt grof, maar smakelijk hooi bij. 'Dan blijft de penswerking goed en de mest mooi vast. Dat bevordert een gezonde ontwikkeling van de klauwen.'

Tijdens de melkperiode zijn de kalveren gehuisvest op stro, daarna verhuizen ze naar ligboxjes die zijn voorzien van een rubbermat. Om de dieren te beschermen tegen concurrentiestrijd worden groepjes van maximaal vier kalveren gevormd en zijn de hokken nooit overbezet. 'De dieren moeten gemakkelijk allemaal tegelijk kunnen vreten en liggen. Dat geeft rust en ook dat is belangrijk voor de klauwgezondheid.'

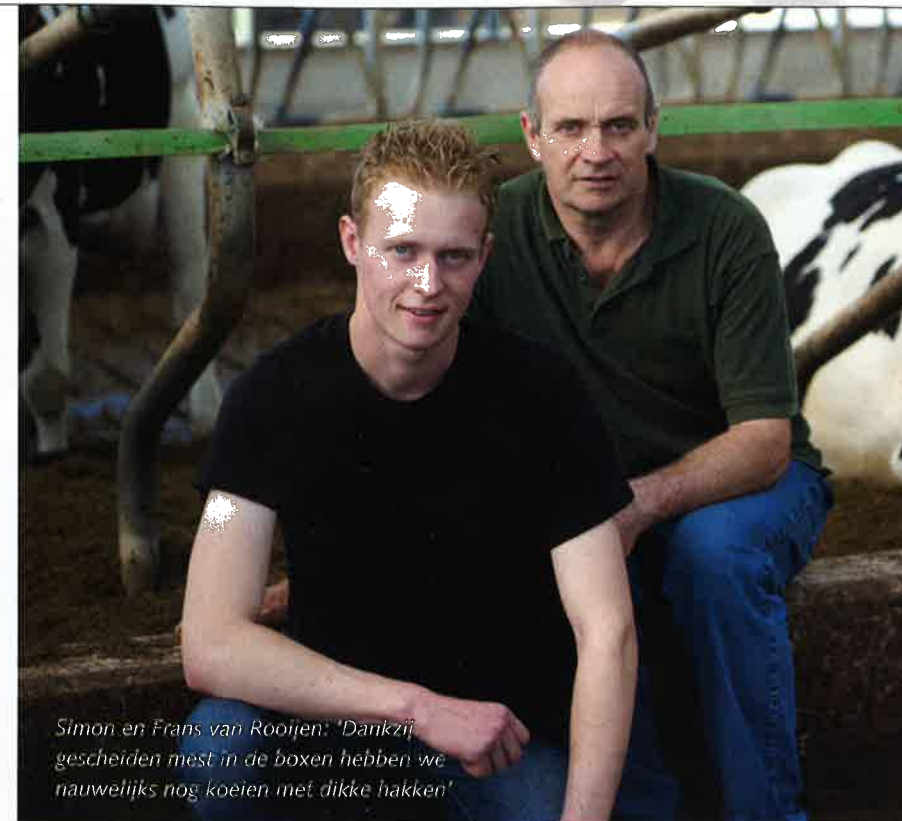
Omdat de verschillen in leeftijd binnen de groepjes klein zijn, kunnen de boxaf-

metingen goed op de maat van de dieren worden afgesteld, waardoor ze comfortabel en recht liggen. Een dikke buis voor in de box voorkomt dat de pinken te ver naar voren kruipen. Zo blijven ze mooi schoon en de klauwen blijven goed droog, ondanks dat de veehouders boxen en roosters nooit schoonmaken.

Weiden maakt sterker

Als de pinken ruim een jaar oud zijn, verhuizen ze van de jongveestal naar het oude gedeelte van melkveestal. De oude roosters in deze stal zijn opgeruwd. 'In het verleden was de vloer te glad en dat leidde tot vergroeiingen aan de klauwen van de voorpoten', vertelt Wilfred. 'Op de ruwe vloer lopen de dieren vlot en ontwikkelen de klauwen zich normaal.'

Pinken die drachtig zijn, gaan op het bedrijf van de familie De Bruyn na het maaien van de tweede snede de wei in, ondanks dat ze daarna de rest van hun leven op stal blijven. 'Voor de weerstandopbouw van de dieren en de ontwikkeling van het beenwerk is het goed als ze een paar maanden buiten lopen', vindt Leo. 'Het maakt de dieren sterker en het is goed voor de klauwen.' |

Simon en Frans van Rooijen: 'Dankzij gescheiden mest in de boxen hebben we nauwelijks nog koeien met dikke hakken'

Rust is het opvallendste kenmerk van het gedrag van de koeien van de familie Van Rooijen in hun nieuwe serrestal. De stal kent ruime looppaden en comfortabele diepstrooiselboxen. Het aantal zoolzweren en gevallen van mortellaro is vergeleken met de oude situatie fors verminderd.

tekst: **Wichert Koopman**

Nieuwe stal verbetert klauwgezondheid bij maatschap Van Rooijen

Rust geeft resultaat

Vijf rijen ligboxen, ruime looppaden en twee voorgangen onder een serredak. Veel meer stelt de nieuwe melkveestal (bouwjaar 2012) van de maatschap Frans (53), Gerrina (54) en Simon (20) van Rooijen uit het Gelderse Tricht niet voor. Ondanks de omvang van 173 ligboxen oogt de huisvesting overzichtelijk.

De melkstal en wachtruimte en stro- en separatiehokken bleven in de oude stal waar ook de droge koeien en het jongvee zijn gehuisvest. Nu houden de ondernemers nog zo'n 150 melk- en kalfkoeien met een gemiddelde productie van 10.000 kilo melk. Vanaf volgend jaar willen ze doorgroeien naar 200 koeien.

Verse dieren onrustiger

De veehouders kozen in de nieuwe stal voor boxen met een gebogen schoftboom en een breedte van 1,15 meter. In de boxen ligt een laag van 15 tot 20 centimeter dikke mestfractie. Het valt hen op dat de koeien ten opzichte van de krappe boxen in de oude stal veel meer liggen. Koeien die met hun voorpoten in de box en met hun achterpoten op de roostervloer staan, zien de veehouders nauwelijks meer.

Om daadwerkelijk inzicht te krijgen in het liggedrag van de dieren bevestigde Gerben Meerema, de dierenarts van de familie Van Rooijen en mede-oprichter van het Nederlands Klauw Gezondheidscentrum (NKGC), onlangs bij een tiental koeien een ligsensor aan de poot. Gemiddeld blijken de dieren ruim twaalf uur per etmaal te liggen. 'Dat is meer dan op de meeste bedrijven, maar nog niet de ideale veertien uur', zo geeft Meerema aan.

Het liggedrag tussen dieren varieert. Verse dieren liggen wel twee tot drie uur korter dan dieren die verder in lactatie zijn. 'Dit beeld komen we vaak tegen als we gaan meten', vertelt de dierenarts. 'Waarschijnlijk heeft dit te maken met rangorde. Verse dieren moeten hun plaats in het koppel nog vinden en dat geeft onrust. Het is mooi dat we dit nu in beeld kunnen brengen, want dan kunnen we er ook over nadenken hoe we het kunnen verbeteren. Met een bewust beleid om afgekalfde dieren in het grote koppel te introduceren is waarschijnlijk nog wel wat te winnen.'

Ligcomfort doorslaggevend

Na een aanloopperiode is de klauwgezondheid van de koeien in de nieuwe stal

merkbaar verbeterd. 'Vorige week zijn alle koeien door de klauwbekapbox geweest', vertelt Van Rooijen senior. 'We hebben in totaal niet meer dan vijf klosjes hoeven plakken. Dat was in de oude stal wel anders. Dan hadden we minstens het viervoudige aantal nodig.'

Ook Italiaanse stinkpoot komt nu op het bedrijf nog maar sporadisch voor. Van Rooijen schat het aantal koeien met een besmetting tijdens de koppelbekapping op maximaal tien.

Meer rust en ruimte voor de koeien, een frisser klimaat en een drogere vloer, het zijn volgens vader en zoon Van Rooijen allemaal verbeteringen die bijdragen aan een beter resultaat: het verminderen van het aantal klauwproblemen op het bedrijf. Het verbeterde ligcomfort geeft volgens hen echter de doorslag. 'Gescheiden mest in de boxen bevalt heel goed', geven de melkveehouders aan. 'De dieren liggen gewoon heel comfortabel en koeien met kale of dikke hakken hebben we niet meer. Ook de ruimere boxmaten zijn geen overbodige luxe. We zien dat de pinken in de oude stal nu goed in de boxen liggen. Het is bijna onvoorstelbaar dat in diezelfde boxen voorheen koeien lagen.' |